

UE i Bałkany Zachodnie pogłębiają współpracę w zakresie innowacji, badań naukowych, edukacji, kultury, młodzieży i sportu

Iliana **Ivanova**, komisarz do spraw innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży, spotkała się wczoraj i dziś w Skopje z ministrami z Bałkanów Zachodnich na szeregu spotkań, podczas których podkreślono wspólne wysiłki na rzecz realizacji [programu działań dla Bałkanów Zachodnich w zakresie innowacji, badań naukowych, edukacji, kultury, młodzieży i sportu](#).

Przedstawiciele potwierdzili swoje zobowiązanie do zacieśnienia współpracy na rzecz ściślejszej integracji Bałkanów Zachodnich z europejskim obszarem edukacji, europejską przestrzenią badawczą i europejskim planem na rzecz innowacji. UE dąży do zbliżenia Bałkanów Zachodnich do UE i stworzyła zestaw narzędzi i instrumentów, aby przyspieszyć konwergencję w regionie. Najnowsza inicjatywa UE, nowy [plan wzrostu gospodarczego](#) dla Bałkanów Zachodnich, obejmuje wsparcie na rzecz wzmocnienia innowacji, transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz oferowania młodym ludziom możliwości dalszego kształcenia.

Badania naukowe i innowacje

Ministrowie omówili rolę **europejskiej przestrzeni badawczej i europejskiego planu na rzecz innowacji**, do których wszyscy partnerzy z Bałkanów Zachodnich mają pełny dostęp, w promowaniu, przyciąganiu i zatrzymywaniu talentów poprzez zwiększanie umiejętności niezbędnych do innowacji.

Partnerzy z Bałkanów Zachodnich zwiększyli zasoby na badania naukowe i innowacje, w szczególności na infrastrukturę badawczą, parki naukowo-technologiczne, współpracę między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami ułatwiającą transfer technologii oraz na zapewnianie szerokiego zestawu środków wsparcia innowacji. 400 projektów w regionie otrzymuje łącznie 140 mln euro finansowania w ramach unijnego programu w zakresie badań naukowych i innowacji.

Priorytety wynikające ze [strategii inteligentnej specjalizacji opracowanych](#) przez większość partnerów z Bałkanów Zachodnich przyczynią się do powstania synergii w gospodarkach i w regionie, a jednocześnie stworzą warunki do rozwoju i zatrzymywania talentów.

Kraje Bałkanów Zachodnich uczestniczące w **unijnym programie DIGITAL** utworzą własne **centra innowacji cyfrowych** i wezmą udział w sieci europejskich centrów innowacji cyfrowych (EDIH), które są punktami kompleksowej obsługi wspierającymi przedsiębiorstwa i organizacje sektora publicznego w reagowaniu na wyzwania cyfrowe i zwiększaniu konkurencyjności. 18 europejskich centrów innowacji cyfrowych z Albanii, Kosowa, Czarnogóry, Macedonii Północnej, Serbii, Turcji i Ukrainy wygrało [pierwsze zaproszenie do składania wniosków](#) i zostały zaproszone do przyłączenia się do sieci europejskich centrów innowacji cyfrowych. Do 2025 r. każde państwo będzie miało operacyjne europejskie centra innowacji cyfrowych gotowe do wspierania przedsiębiorstw i sektora publicznego w transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Wspieranie priorytetów zielonej transformacji i postępy [we wdrażaniu Zielonego programu działań dla Bałkanów Zachodnich](#) przyspieszyłyby konwergencję regionu z UE. Trzy miasta w regionie – Elbasan, Podgorica i Sarajewo – są przykładami nowego modelu zarządzania miastem, który może przyspieszyć systemową transformację w kierunku neutralności klimatycznej. Ich celem jest osiągnięcie

neutralności klimatycznej i inteligentnych miast do 2030 r., a jednocześnie działanie jako ośrodki eksperymentów i innowacji umożliwiające innym miastom w regionie pójście w ich ślady.

Niedawne [badanie dotyczące jakości powietrza w miastach Bałkanów Zachodnich](#), przeprowadzone przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, dostarcza ważnych informacji na temat źródeł i skutków zanieczyszczenia powietrza, które stanowi poważne wyzwanie w regionie. Ustalenia te pomogą władzom krajowym i lokalnym opracować skuteczne strategie obniżania emisji zanieczyszczeń.

Edukacja

Dyskusje na szczeblu ministerialnym koncentrowały się na budowaniu silnego powiązania między edukacją a innowacjami. Do osiągnięcia tego celu przyczynia się już kilka kluczowych inicjatyw politycznych, w tym [europejski obszar edukacji](#), w szczególności europejska strategia na rzecz szkół wyższych, nowy europejski plan na rzecz innowacji oraz Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027.

Wzmocnione partnerstwo z Bałkanami Zachodnimi w ramach programu Erasmus+ obejmuje organizacje i instytucje edukacyjne na wszystkich Bałkanach Zachodnich (tj. również te, które nie są stowarzyszone z programem). Daje im to możliwość udziału w działaniach strategicznych, takich jak [inicjatywa „Uniwersytety Europejskie”](#), która skupia 64 sojusze instytucji szkolnictwa wyższego. Rozszerzenie inicjatyw takich jak regionalne biuro ds. współpracy na rzecz młodzieży, [program „Dziewczęta w obiegu zamkniętym”](#) oraz zachęcanie do [organizowania hakatonów edukacji cyfrowej](#) odegrają kluczową rolę w zwiększaniu udziału młodzieży w transformacji ekologicznej i cyfrowej poprzez edukację i rozwój umiejętności. Szczególną uwagę zwrócono na młodzież, rozwój umiejętności i podnoszenie kwalifikacji siły roboczej, zwłaszcza w obszarach najbardziej zaawansowanych technologii.

Kultura

Platforma ministerialna ds. kultury na Bałkanach Zachodnich, uruchomiona w 2022 r., koncentruje się na sektorze kultury i sektorze kreatywnym w regionie. Sektory te mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez [program „Kreatywna Europa”](#), w tym [program mobilności „Kultura dla Europy”](#), który wspiera mobilność artystów i osób zawodowo związanych z kulturą, oraz [Europejską Stolicę Kultury](#).

Od 2022 r. sektor kultury i sektor kreatywny Bałkanów Zachodnich korzystają również z działania [Kultura i kreatywność na rzecz Bałkanów Zachodnich](#), dużego programu prowadzonego przez UNESCO przy wsparciu UE. Rozszerzenie [Centrum Dziedzictwa Europejskiego](#) na Bałkany Zachodnie jest kolejnym konkretnym przykładem naszego zaangażowania we wzmacnianie współpracy regionalnej.

Kontekst

Dzięki programowi na rzecz innowacji, badań naukowych, edukacji, kultury, młodzieży i sportu dla Bałkanów Zachodnich region ten nadal podąża drogą ku ściślejszej współpracy z UE w tych obszarach polityki, przyczyniając się tym samym do realizacji programu rozszerzenia.

Plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich ma na celu zbliżenie partnerów z Bałkanów Zachodnich do UE poprzez zaoferowanie regionowi niektórych korzyści wynikających z członkostwa w UE przed przystąpieniem, pobudzenie wzrostu gospodarczego i przyspieszenie konwergencji społeczno-gospodarczej. Plan jest wspierany przez nowy instrument finansowania oparty na wynikach, Instrument na rzecz Reform i Wzrostu Gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich. Na lata 2024–2027 przeznaczono na ten cel do 6 mld euro.

Aby uzyskać więcej informacji

[Bałkany Zachodnie Arkusze informacyjne EPB](#)

[Karty monitorowania agendy dla Bałkanów Zachodnich](#)